

رنج های حضرت زینب

زینب علیهاالسلام دختر علی و زهرا علیهمالسلام در روز پنجم جمادی الاولی سال پنجم یا ششم هجرت در مدینه منوره دیده به جهان گشود، در پنج سالگی مادر خود را از دست داد و از همان دوران طفولیت با مصیبت آشنا گردید. در دوران عمر با برکت خویش، مشکلات و رنج های زیادی را متحمل شد، از شهادت پدر و مادر گرفته تا شهادت برادران و فرزندان، و حوادث تلخی چون اسارت و... را تحمل کرد. این سختی ها از او فردی صبور و بردبار ساخته بود.

او را ام کلثوم کبری، و صدیقه صغری می نامیدند. از القاب آن حضرت، محدثه، عالمه و فهیمه بود. او زنی عابده، زاهده، عارفه، خطیبه و عفیفه بود. نسب نبوی، تربیت علوی، و لطف خداوندی از او فردی با خصوصیات و صفات برجسته ساخته بود، طوری که او را «عقیله بنی هاشم» می گفتند. با پسرعموی خود «عبدالله بن جعفر» ازدواج کرد و ثمره این ازدواج فرزندی بود که دو تن از آن ها (محمد و عون) در کربلا، در رکاب ابا عبدالله الحسین علیه السلام شربت شهادت نوشیدند.

آن بانوی بزرگوار سرانجام در پانزدهم رجب سال ۶۲ هجرت، با کوله باری از اندوه و غم و محنت و رنج دار فانی را وداع گفت. در این مقاله برآنیم که گوشه هایی از مناقب و فضائل آن حضرت را بررسی و بیان نماییم.

زینت پدر

معمولا پدر و مادر نام فرزند را انتخاب می کنند، ولی در جریان ولادت حضرت زینب علیهاالسلام والدین او این کار را به پیامبر اسلام جد بزرگوار آن بانو، واگذار نمودند.

پیامبر صلی الله علیه وآله که در سفر بود، بعد از بازگشت از سفر، به محض شنیدن خبر تولد، سراسیمه به خانه علی علیه السلام رفت، نوزاد را در بغل گرفت و بوسید، آن گاه نام زینب (زین + اب) را که به معنای «زینت پدر» است برای این دختر انتخاب نمود.

علم الهی

مهمترین امتیاز انسان نسبت به سایر موجودات - حتی ملائکه - دانش و بینش اوست. «و علم آدم الاسماء کلها ثم عرضهم علی الملائکه فقال انبئونی باسماء هؤلاء ان کنتم صادقین. قالوا سبحانک لا علم لنا الا ما علمتنا انک انت العلیم الحکیم.» (۴)؛ «سپس علم اسماء [علم اسرار آفرینش و نامگذاری موجودات] را همگی به آدم آموخت. بعد آن ها را به فرشتگان عرضه داشت و فرمود: اگر راست می گوئید، اسامی این ها را به من خبر دهید. عرض کردند: تو منزهی. ما چیزی جز آن چه به ما تعلیم داده ای نمی دانیم؛ تو دانا و حکیمی.»

و برترین علم‌ها، علمی است که مستقیماً از ذات الهی به شخصی افاضه شود، یعنی دارای علم «لدنی» باشد. خداوند متعال در مورد حضرت خضر علیه السلام می‌فرماید: «وعلمناه من لدنا علماً» (۵)؛ «علم فراوانی از نزد خود به او آموخته بودیم.»

زینب علیها السلام به شهادت امام سجاد علیه السلام دارای چنین علمی است، آن‌جا که به عمه‌اش خطاب کرد و فرمود: «انت عالمه غیر معلمه وفهمه غیر مفهمه» (۶)؛ تو بی آنکه آموزگاری داشته باشی؛ عالم و دانشمند هستی.»

عبادت و بندگی

زینب علیها السلام به خوبی از قرآن آموخته بود، که هدف از آفرینش و خلقت انسان رسیدن به قله کمال بندگی است. «ما خلقت الجن والانس الا ليعبدون» (۷)؛ «من جن و انس را نیافریدم جز برای این که عبادت کنند.»

او عبادت‌ها و نماز شب‌های پدر و مادر را از نزدیک دیده بود. او در کربلا شاهد بود که برادرش امام حسین علیه السلام در شب عاشورا به عباس فرمود: «ارجع اليهم واستمهلهم هذه المشيه الى غد لقد نصلی لربنا الليله وندعوه و نستغفره فهو يعلم انی احب الصلوه له وتلاوه كتابه وكثره الدعاء والاستغفار» (۸)؛ به سوی آنان باز گرد و این شب را تا فردا مهلت بگیر تا بتوانیم امشب را به نماز و دعا و استغفار در پیشگاه خدایمان مشغول شویم. خدا خود می‌داند که من نماز، قرائت قرآن، زیاد دعا کردن و استغفار را دوست دارم.» در این جملات صحبت از ادای تکلیف نیست، بلکه سخن از عشق به عبادت و نماز است.